

*****

อัตลักษณ์การออกแบบเครื่องแต่งกายนางงาม กรณีศึกษามิสแกรนด์ไทยแลนด์ จังหวัดระนอง The Identity of the Beauty Pageant Design case study of Miss grand Thailand Ranong Province

ศานตมล ปิ่นนัย *, และสุธิรา ชัยรักษา เงินถาวร**

Santamon Pinnai and Suthira Chairuksa Ngernthaworn

สาขาวิชา การจัดการศิลปะและวัฒนธรรมสร้างสรรค์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Program in Creative Arts and Cultural Management, Nakhon Si Thammarat

Rajabhat University

Received September 23, 2024 Revise April 05, 2025 Accepted Revise April 30, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททั่วไปของจังหวัดระนอง ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี คำขวัญ และสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง เป็นต้น เพื่อศึกษาพัฒนาการการออกแบบชุดประจำจังหวัดตามอัตลักษณ์ของจังหวัดระนอง และเพื่อออกแบบชุดประจำจังหวัดในการประกวด มิสแกรนด์ไทยแลนด์ของจังหวัดระนอง ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์สรุปตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ผลการวิจัย 1. บริบททั่วไปของจังหวัดระนอง ชาวจังหวัดระนองมีศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาจากรบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดงานประเพณีของจังหวัดระนอง ซึ่งมีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งด้านเศรษฐกิจ และยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวระนองที่มีพื้นฐานศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตที่น่าสนใจ เช่น การมีแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสภาพทางภูมิศาสตร์ และภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการผลิตสินค้าเกษตร โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจสำคัญ เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน **2. พัฒนาการการออกแบบชุดประจำจังหวัดตามอัตลักษณ์ของจังหวัดระนอง** สามารถสรุปการพัฒนาการการออกแบบชุดประจำจังหวัดตั้งแต่ปี 2017 – 2023 แต่ละปี มีการจัดทำชุดประจำจังหวัดเพื่อให้นางงามได้ใส่ไปประกวดในระดับประเทศอย่างจริงจัง อาทิ เช่น ปี 2020 ชุด รักษาวารินน้ำทิพย์แห่งธารินี แร่งบันดาลใจมาจากบ่อน้ำร้อนของจังหวัดระนองที่ขึ้นชื่อ น้ำพุร้อนรักษะวาริน ปี 2022 เครื่องแต่งกาย ชุด ไช่มุกอันดามัน ราชนิแห่งท้องทะเล ปี 2023 เครื่องแต่งกาย ชุด บ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริน ที่แสดงบ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติของจังหวัดระนอง โดยได้รับแรงบันดาลใจจากบ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริน **3. การออกแบบชุดประจำจังหวัดในการประกวดมิสแกรนด์จังหวัดระนอง** บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดระนอง ที่แฝงไปด้วยเอกลักษณ์ของความเป็นไทยสู่สากล ซึ่งมีองค์ประกอบ 1) กระบวนการในการออกแบบ 2) การเลือกใช้ผ้า 3) องค์ประกอบการตกแต่งเครื่องประดับ 4) การนำเสนอชุด และ 5) นางงามทดลองสวมใส่ชุด

*****

คำสำคัญ : อัตลักษณ์, การออกแบบเครื่องแต่งกาย

Abstract

This research article aims to study the general context of Ranong Province, including history, arts, culture, traditions, slogans, and tourist attractions of Ranong Province, etc., to study the development of provincial costume design according to Ranong Province's identity, and to design provincial costumes for the Miss Grand Thailand contest of Ranong Province. The researcher can analyze and summarize according to the following objectives:

Research results 1. General context of Ranong Province Ranong people have arts, culture, traditions and a way of life that has been passed down from their ancestors to the present. They emphasize on organizing traditional events of Ranong Province, which have various tourism highlights, both in terms of economy and improving the quality of life of Ranong people who have an interesting background in arts, culture, traditions and way of life, such as having natural hot springs with natural resources and geographical conditions and climate suitable for agricultural production, especially important economic crops such as rubber and palm oil. 2. Development of provincial costume design according to the identity of Ranong Province. It can be summarized that the development of provincial costume design from 2017 - 2023. For example, such as. 2022 Costume Andaman Pearl, Queen of the Sea set 2023 Costume Raksa Warin Hot Spring set, which shows the natural abundance of Ranong province, inspired by Raksa Warin Hot Spring. 3. Provincial costume design in the Miss Grand Ranong Province contest It indicates the identity of Ranong Province. which is hidden with the uniqueness of being Thai to the international level which includes 1) design process, 2) fabric selection, 3) accessories decoration elements, 4) dress presentation, and 5) beauty queens try on dresses.

Keywords: Identity, clothing design

บทนำ

การสวมใส่เครื่องแต่งกาย ยังบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติและศาสนาได้โดยจะสังเกต ได้ว่าในแต่ละประเทศจะมีเครื่องแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่แสดงออกถึงความเป็นวัฒนธรรมของตน ที่เรียกกันว่าชุดประจำชาตินั้นเอง ส่วนในบางศาสนาก็เป็นตัวที่กำหนดเรื่องการแต่งกายไปโดยปริยาย เช่น การแต่งกายของหญิงมุสลิมที่เน้นความเรียบร้อย ปกปิดร่างกายมิดชิด และที่สำคัญต้องสวมผ้าคลุมผมหรือฮิญาบ

เพื่อไม่ให้ผิดหลักศาสนา นอกจากเครื่องแต่งกายที่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อมนุษย์ ช่วยหล่อหลอมร่างกาย เพื่อให้ร่างกายได้รับความอบอุ่น เป็นสิ่งที่สื่อความหมายและสื่อสารทางวัฒนธรรมแล้ว ในปัจจุบันเครื่องแต่งกาย ได้มีการพัฒนาให้มีความสวยงามมีสีสันที่โดดเด่น ออกแบบให้มีความทันสมัยควบคู่ไปกับความเจริญก้าวหน้าของ ระบบเทคโนโลยีที่สามารถผลิตเครื่องแต่งกายให้ตรงกับความต้องการของมนุษย์ได้มากยิ่งขึ้น (ณัฐนา นวลยัง, 2560)

การแต่งกายนั้นจึงถือได้ว่าเป็นสิ่งแรกที่จะสร้างความพอใจ ความสนใจ ความน่าเชื่อถือ ความศรัทธา และความไว้วางใจได้ ด้วยการรับรู้ความงามผ่านการแต่งกายที่ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ ช่วยให้เกิดความประทับใจแก่ผู้พบเห็น หากพิจารณาในแง่ของการให้ความสำคัญต่อเครื่องแต่งกายแล้ว อุตสาหกรรมการประกวดนางงามนี้ถือเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีการนำเสนอเครื่องแต่งกายในหลากหลายรูปแบบได้อย่างน่าสนใจ โดยทั่วไปแล้วการประกวดนางงามมักมีการแต่งกายหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายด้วยชุดราตรี ชุดว่ายน้ำ ชุดกีฬา ฯลฯ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการแต่งกายในทุก ๆ รูปแบบของสังคมไทย การเริ่มต้นในการประกวดชุดไทยที่หญิงงามสวมใส่เข้าร่วมประกวดนั้นได้แรงบันดาลใจมาจากชุดประจำชาติไทย ที่เป็นพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และใช้กันมายาวนานกว่าทศวรรษ ภายหลังต่อมาได้มีกระแสนิยมในการแต่งกายมาจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย เพื่อการพัฒนาประเทศจึงคาดว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้ในการสร้างแบบแผนชุดไทยเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเริ่มมีการจับมาประยุกต์เพื่อส่งประกวดในเวทีนางงามจักรวาล ซึ่งชุดประจำชาติไทยถูกจัดสร้างโดยมีการออกแบบประดับตกแต่งให้เข้ากันและสวยงาม ทันต่อยุคสมัย สิ่งสำคัญที่เพิ่มเติมมาจากการประยุกต์นั้นคือแนวคิดที่กำกับการออกแบบจากเหล่าดีไซน์เนอร์เสมอ เหมือนกับชุดเหล่านี้เป็นงานศิลปะชิ้นหนึ่ง (เมนาถ ธนลักษณ์ณี, 2560) นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497

สำหรับเวทีการประกวด Miss Grand Thailand ก็ได้มีการจัดประกวดรอบ “ชุดประจำจังหวัด” ซึ่งถูกสร้างสรรค์อย่างประณีตและพิถีพิถัน เพื่อให้ชุดนั้นสามารถสื่อสารถึง “อัตลักษณ์” หรือ “วัฒนธรรมของท้องถิ่น” ได้อย่างสมบูรณ์แบบ (ณัฐชยกานต์ ปากหวาน, 2560) ทั้งนี้ประเทศไทยถือเป็นประเทศที่มีความโดดเด่นและหลากหลายทางวัฒนธรรมกระจายอยู่ทุกพื้นที่ จึงเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและนำมาสร้างสรรค์สร้างมูลค่าเพิ่มต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย และธุรกิจสร้างสรรค์นั้นได้ปรากฏในการประกวดนางงามที่ส่งเสริมความเป็นท้องถิ่นของจังหวัด ซึ่งก็คือ “เวทีการประกวด Miss Grand Thailand” เช่นเดียวกัน การประกวดรอบชุดประจำจังหวัดบนเวทีมิสแกรนด์ไทยแลนด์นี้ ได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าประกวดมีความคิดสร้างสรรค์ออกแบบเครื่องแต่งกายประจำจังหวัด สามารถออกแบบเครื่องแต่งกายตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ที่ใช้ศิลปวัฒนธรรม คำขวัญประจำจังหวัด สถานที่สำคัญของจังหวัด สถานที่ท่องเที่ยว ดอกไม้ประจำจังหวัด วิถีชีวิต ดำเนินประวัติศาสตร์ ตลอดจนความเป็นมาของท้องถิ่น เพื่อนำมาออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับผู้เข้าประกวดสวมใส่ในเวทีนางงาม (พัชรพร จันทประดิษฐ์, 2563)

การแต่งกายของนางงามในการประกวดในแต่ละจังหวัด จะสอดคล้องไปด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุผลของสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ หรือเชื้อชาติ อีกทั้งยังมีความโดดเด่นตั้งแต่ใน

เรื่องของ เสื้อผ้าการแต่งกาย สถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม อาหารการกิน ไปจนถึงศิลปวัฒนธรรมและประเพณีต่างๆที่โด่งดังไปทั่วโลก อาทิเช่น วัฒนธรรมการไหว้ ประเพณีที่สำคัญต่างๆ รวมทั้งธรรมชาติที่สวยงาม ซึ่งนั่นก็ทำให้เกิด “ความเฉพาะตัว” หรือพิจารณาได้จากคำขวัญประจำจังหวัด ที่มีการดึงเอาความโดดเด่นในท้องถิ่นของตนเอง มาบอกเล่าเรื่องราวสู่สาธารณะ นอกจากนี้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ยังหมายรวมไปถึงสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือที่รู้จักกันในชื่อสินค้า OTOP ซึ่งเป็นสินค้าจากภูมิปัญญาชาวบ้าน มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะตัว ยกตัวอย่างเช่น ผ้าฝ้ายย้อมสีของจังหวัดศรีสะเกษ เครื่องประดับจากอัญมณีของจังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้งสินค้าเพื่อการบริโภคเช่น กาละแมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทุเรียนและมังคุดของจังหวัดจันทบุรี ฯลฯ อาจเรียกได้ว่าคำขวัญประจำจังหวัดรวมทั้งวัฒนธรรมและสินค้าต่างๆ คือภาพแทนที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่ไม่ซ้ำกัน ซึ่งอัตลักษณ์และประเพณีที่โดดเด่นนี้เองที่เปรียบเสมือนการสื่อสารความเป็นท้องถิ่นให้โลกได้เชยชม (ณัฐชยกานต์ ปากหวาน, 2560)

จังหวัดระนองถือเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ในแง่ของประตูเชื่อมเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่สำคัญ ในการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ได้มีการส่งตัวแทนเข้าประกวด มีการออกแบบเครื่องแต่งกายให้กับผู้เข้าประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ที่สื่อถึงอัตลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดระนอง ที่ปรากฏในรูปแบบของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย มีการพัฒนาให้เข้ากับสมัยนิยม ในการประกวดแต่ละครั้งต้องมีการออกแบบใหม่ เพื่อพิจารณาถึงอัตลักษณ์ในการออกแบบชุดประจำจังหวัดต้องศึกษาจากบริบทจังหวัดร่วมกับตัวของนักออกแบบ นางงามผู้เข้าประกวด ซึ่งเป็นส่วนของอัตลักษณ์ที่ต้องประกอบร่วมกันจนสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน นั่นจึงทำให้เครื่องแต่งกายของมิสแกรนด์ไทยแลนด์ในปัจจุบัน มีความสวยงามและวิจิตรตระการตาเป็นอย่างยิ่ง งานวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์การออกแบบเครื่องแต่งกายนางงาม : กรณีศึกษา มิสแกรนด์ไทยแลนด์ จังหวัดระนอง โดยมีแนวคิดที่จะศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ทั่วโลกรู้จัก เพื่อนำไปออกแบบเครื่องแต่งกายของมิสแกรนด์ไทยแลนด์ รวมถึงศึกษากระบวนการวิธีการออกแบบเครื่องแต่งกายของมิสแกรนด์ไทยแลนด์ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งนี้การออกแบบชุดนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อความหมายในการสร้างสรรค์ผลงานให้ผู้ชมได้รับรู้ นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ผ่านการพัฒนาปรับปรุงให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และความภาคภูมิใจของคนในจังหวัด และที่สำคัญฐานข้อมูลนี้ยังเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ที่จะช่วยผลักดันในการเผยแพร่วัฒนธรรมของแต่ละจังหวัดได้เป็นอย่างดีในอนาคตอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบททั่วไปของจังหวัดระนอง ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี คำขวัญต้นไม้ และสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการการออกแบบชุดประจำจังหวัดตามอัตลักษณ์ของจังหวัดระนอง
3. เพื่อออกแบบชุดประจำจังหวัดในการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ของจังหวัดระนอง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีความเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์การออกแบบชุดประจำจังหวัดในการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ของจังหวัดระนอง โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คัดเลือกแบบเจาะจง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักด้านเครื่องแต่งกาย ปราศัญผู้รู้ด้านการแต่งกายที่ประสบความสำเร็จ นักวิชาการด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ

2.กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการประกวด ผู้อำนวยการกองประกวด ผู้จัดการกองประกวด มิสแกรนด์ไทยแลนด์ คณะกรรมการดำเนินงานการประกวด วัฒนธรรมจังหวัด ผู้อำนวยการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง คัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ นักออกแบบเครื่องแต่งกายมิสแกรนด์ไทยแลนด์แต่ละจังหวัด พี่เลี้ยงของผู้เข้าประกวด นางงามผู้เข้าประกวด ช่างแต่งหน้าและช่างทำผม ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างทำเครื่องประดับ นักธุรกิจด้านการสื่อสาร

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาและสืบค้นความรู้เกี่ยวกับนางงามและการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายและหลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ แนวคิดเกี่ยวกับท้องถิ่นนิยม แนวคิดเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ บริบทพื้นที่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การดำเนินการวิจัยในขั้นการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูล เอกสาร ตำรา งานวิจัย ตลอดจนการสังเกต มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อให้ได้ผลการวิจัย ได้แก่ 3.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อศึกษาพัฒนาการในการออกแบบเครื่องแต่งกายมิสแกรนด์ไทยแลนด์จากอัตลักษณ์ของจังหวัดระนอง 3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับกลุ่ม ผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) เพื่อศึกษาพัฒนาการในการออกแบบเครื่องแต่งกายมิสแกรนด์ไทยแลนด์ จังหวัดระนอง และการพัฒนารูปแบบเครื่องแต่งกายมิสแกรนด์ไทยแลนด์ จังหวัดระนอง เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่จังหวัด และ 3.3 แบบสังเกต (Observation) เป็นแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) โดยจัดสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรองเพื่อร่วมกันวิเคราะห์และหาข้อสรุป ยืนยันเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อย รวมทั้งการออกแบบเครื่องแต่งกายมิสแกรนด์ไทยแลนด์ จังหวัดระนอง เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

วิธีการสร้างเครื่องมือ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาความรู้เกี่ยวกับนางงามและการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายและหลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ แนวคิดเกี่ยวกับท้องถิ่นนิยม แนวคิดเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ บริบทพื้นที่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเนื้อหาคำถามในแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา และนำแบบ

*****

สัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์ใช้ในการค้นคว้าอิสระต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดวิธีวิธีรวบรวมข้อมูล 2 รูปแบบ คือ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารและงานวิจัยที่มีการศึกษาไว้ในประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์การ ออกแบบเครื่องแต่งกายมิสแกรนด์ไทยแลนด์ จังหวัดระนอง และประเมินความพึงพอใจของผู้ชมต่อชุดเครื่อง แต่งกาย ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมแนวคิด และทฤษฎีด้านสังคมวิทยา มนุษยวิทยา อีกทั้งเนื้อหาที่ เกี่ยวกับพื้นที่เกี่ยวกับพื้นที่ที่ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เป็นปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ จากหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา เอกชน ประเพณี หนังสือตำรา งานวิจัย ปรินต์งานพิมพ์ การค้นคว้าอิสระ อินเทอร์เน็ต และ วิทัศน์โดยรวบรวมแยกประเด็นไว้ตามเนื้อหา การเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากพื้นที่ที่ ทำการศึกษาวิจัยโดยวิธีสำรวจเบื้องต้น สัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการ และสัมภาษณ์ที่เป็นทางการ การ สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ นำข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาถอดเทปบันทึกเสียงสัมภาษณ์อย่างละเอียดแล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าว มา แยกตามประเด็นเนื้อหา จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องและความ ครบถ้วนของข้อมูลโดยละเอียด ก่อนเข้าสู่กระบวนการวิจัย และสรุปผลการวิจัยโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ ให้เห็นภาพรวมของข้อมูลและความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล โดยมีการสำรวจเพื่อวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ มุ่งเน้นความถูกต้อง รัดกุมและมีความชัดเจนของข้อมูล

ผลการวิจัย

1. บริบททั่วไปของจังหวัดระนอง พบว่า

ชาวจังหวัดระนองมีศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน โดยการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดงานประเพณี /งานประจำปีที่สำคัญนิยมปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึง ปัจจุบันคือ ประเพณีสวดกลางบ้าน งานขึ้นถ้ำพระขยางค์ งานเทศกาลสงกรานต์น้ำแร่แช่น้ำศักดิ์สิทธิ์ ประเพณี ออกพรรษา ประเพณีเทศน์มหาชาติและ พิธีการกวนข้าวทิพย์ เทศกาลวันวิสาขบูชาและสมโภชพระเจดีย์ธาตุ ประเพณีลอยกระทง งานเทศกาลเที่ยวระนอง เป็นต้น จังหวัดระนองมีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เมื่อ เทียบกับปัจจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกจนกลายเป็นโอกาสในการเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ และยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวระนองที่มีพื้นฐานศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตที่น่าสนใจนั้น สรุปได้ดังนี้

1. ความได้เปรียบจากทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีเอกลักษณ์ เช่น การมีแหล่ง น้ำแร่ร้อนธรรมชาติคุณภาพดีระดับกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัด ประกอบกับการมี ทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทะเล โดยเฉพาะป่าชายเลนซึ่ง UNESCO ได้ประกาศเป็นเขตสงวนชีวะ มณฑลของโลก พลัปลิงธารหนึ่งเดียวของโลก อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะต่างๆ

2. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านบริการการท่องเที่ยว เช่น การยกระดับศักยภาพของน้ำแร่ร้อน ให้กลายเป็นสินค้าหลัก การแพทย์แผนไทยเป็นส่วนเสริม รวมทั้งการควบคุมคุณภาพของสปาในการบำบัด พื้นฟูสมรรถนะทางร่างกาย เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยที่ต้องการบำบัด และเสริมสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวให้แก่ชายฝั่งอันดามัน

3. มีความได้เปรียบด้านวิถีชีวิตของคนพื้นที่ ที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสภาพทางภูมิศาสตร์ และภูมิอากาศที่เหมาะสม เนื่องจากมีลมมรสุมพัดผ่านทั้งสองด้าน ทำให้มีฝนตกชุกเหมาะต่อการผลิตสินค้าเกษตร โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจสำคัญ เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นพืชพลังงานที่ตลาดกำลังมีความต้องการสูง และมีแนวโน้มสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

2. พัฒนาการการออกแบบชุดประจำจังหวัดตามอัตลักษณ์ของจังหวัดระนอง พบว่า

การพัฒนากการออกแบบชุดประจำจังหวัดตั้งแต่ปี 2017 – 2023 แต่ละปีมีการจัดทำชุดประจำจังหวัดเพื่อให้นางงามได้ใส่ไปประกวดในระดับประเทศอย่างจริงจัง โดยมีการพัฒนาแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนการนำเอาคำขวัญประจำจังหวัด มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดขึ้นมา ซึ่งสามารถสรุปการพัฒนาชุดประจำจังหวัดแต่ละปี ดังนี้

ปี 2017 ชุด Queen pearl of the sea มิสแกรนด์ระนอง 2017 ได้นำเสนอเครื่องแต่งกายตามแนวคิดอัตลักษณ์ของประติมากรรมของจังหวัดระนอง โดยการนำเอาดินแดนแห่ง อารยธรรมที่อยู่คู่กับท้องทะเล มีไข่มุกเปรียบเสมือนราชินีแห่งท้องทะเลและความเป็นสิริมงคล ชุดนี้บ่งบอกถึงท้องทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์ เพิ่มลวดลายศิลป์โดยใช้ไข่มุกให้ดูอ่อนโยนแต่ไม่แข็งกระด้าง หัวเทริด บ่งบอกถึงวัฒนธรรมของชาวใต้ ตกแต่งด้วยไข่มุก และมณีนิพเก้าให้ส่องแสงแวววับเสมือนดังพระอาทิตย์ส่องลงสู่ท้องทะเล มาเป็นแนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายของมิสแกรนด์ระนอง 2017 (Missgrandthailand, 2017) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 เครื่องแต่งกาย ชุด Queen pearl of the sea มิสแกรนด์ระนอง 2017

ที่มา: <https://www.ladyissue.com/89009>

ปี 2018 ได้มีการนำเสนอเครื่องแต่งกายตามแนวคิดอัตลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัด ระนอง ได้แก่ ชุด มหาซาลาสินธุ์ ฟ้ายสวย ทะเลใส พาหัวใจไประนอง เส้นขอบฟ้าในห้วงทะเล ไม่มีที่สิ้นสุด ดุจดั่ง มิตรภาพไร้พรมแดนแห่งธรรมชาติ รูปแบบชุดเป็นชุดไทยแฟนซี แต่ยังคงกลิ่นอาย รูปแบบชุดเป็นชุดไทย แฟนซี แต่บ่งบอกถึงทะเลที่ฝั่งอันดามันที่งดงาม เปล่งประกายแวววาวด้วยคริสตัลและเลื่อมสีเหลือบรุ้ง ในการออกแบบชุดในปี 2018 นี้ ได้รับแรงบันดาลใจโดยการนำคำขวัญของจังหวัด คอคอดกระ ภูเขาหญ้า กาหยู หวาน ธารน้ำแร่ มุกแท้เมืองระนองมาเป็นแนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายของมิสแกรนด์ระนอง 2018 ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัดระนองและยังสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของเวทีมิสแกรนด์ไทยแลนด์อีกด้วย (Missgrandthailand, 2018) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 เครื่องแต่งกาย ชุด มหาซาลาสินธุ์ มิสแกรนด์ระนอง 2018

ที่มา: <https://www.pinterest.es/pin/653092383450329611/>

ปี 2019 ได้มีการนำเสนอเครื่องแต่งกายตามแนวคิดอัตลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัด ระนอง ได้แก่ ชุด สุขาวดีวารินฤมิต ธรรมชาติคือ สิ่งที่สวยงามที่จรรโลงโลกให้ร่มรมย์แก่มวลมนุษยชาติ และสรรพสิ่งทั้งหลายแห่งจักรวาล เมืองระนอง เมืองแห่งบ่อน้ำแร่ธรรมชาติที่ชื่อเสียงทั้งในประเทศไทย และ ต่างประเทศซึ่งมีมากถึง 7 แห่ง เพราะเป็นน้ำแร่ที่บริสุทธิ์อุดมไปด้วย แร่ธาตุที่มีคุณประโยชน์นานับประการ เพื่อตอบสนองต่อสิ่งที่ธรรมชาติได้สร้างสรรค์ขึ้นนี้ จึงได้นำมาเป็น แรงบันดาลใจเพื่อรังสรรค์ออกมาในรูปแบบ แฟชั่นในสไตล์ชุดไทยประยุกต์ เพื่อสื่อถึงน้ำแร่ที่ใสสะอาดด้วยเส้นสายที่พลิ้วไหวระย้ารอบรอบๆตัวของชุดสีขาวบ่งบอกถึงความบริสุทธิ์ของน้ำแร่ เปล่งประกายระยิบระยับด้วยคริสตัล แวววาวเมื่อยามต้องแสงด้วยไข่มุกแท้แห่งเมืองระนองโดยนำคำขวัญของจังหวัด คอคอดกระ ภูเขาหญ้า กาหยูหวาน ธารน้ำแร่ มุกแท้เมือง

ระนอง มาเป็นแนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายของมิสแกรนด์ระนอง 2019 (Missgrandthailand, 2019) ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 เครื่องแต่งกาย ชุด สุชาวดีวารินฤมิต มิสแกรนด์ระนอง 2019

ที่มา: <https://www.naewna.com/entertain/425765>

ปี 2020 ได้มีการนำเสนอเครื่องแต่งกายตามแนวคิดอัตลักษณ์คำขวัญส่งเสริมการท่องเที่ยวของ จังหวัดระนอง ได้แก่ชุด รักชะวารินน้ำทิพย์แห่งธารินี แร่งบันดาลใจมาจากบ่อน้ำร้อนของจังหวัดระนองที่ขึ้น ชื่อ น้ำพุร้อนรักชะวาริน เป็นน้ำพุร้อนที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ในน้ำประกอบด้วยแร่ธาตุที่มีประโยชน์หลาย อย่าง แต่ที่แตกต่างจากบ่อน้ำร้อนแห่งอื่น น้ำในบ่อนี้ค่อนข้างใส มีสีอมฟ้า “รักชะวาริน” หมายความว่า น้ำที่ใช้ รักษาโรคได้ อันเป็นนามที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้พระราชทานไว้ เมื่อคราวเสด็จเยือนระนอง พ.ศ.2510 ดังเป็นน้ำทิพย์ที่พระองค์ทรงประทานให้พสกนิกรชาวระนอง โดยนำคำขวัญของจังหวัด คอคอด กระ ภูเขาหญ้า กาหยูหวาน ธารน้ำแร่ มุกแท้เมืองระนองมาเป็นแนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายของ มิสแกรนด์ระนอง 2020 (Missgrandthailand, 2020) ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 เครื่องแต่งกาย ชุด รักษาวารินทรน้ำทิพย์แห่งธารินี มิสแกรนด์ระนอง 2020

ที่มา: <https://www.facebook.com/missgrandthailand/photos/mgt49>

ปี 2022 เครื่องแต่งกาย ชุด ไข่มุกอันดามัน ราชนิแห่งท้องทะเล ได้นำเสนอเครื่องแต่งกายตามอัตลักษณ์การออกแบบเครื่องแต่งกายนางงาม มิสแกรนด์ระนอง โดยการออกแบบชุดในครั้งนี้ไม่ได้พิจารณาเพียงตัวชุดเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงตัวของนางงามผู้เข้าประกวด นักออกแบบชุด องค์ประกอบของเวทีการประกวด ในภาพรวม เพื่อให้ชุดนั้นสามารถที่จะสื่อสารความเป็นจังหวัดระนองและในขณะเดียวกันก็ต้องแสดงออกถึงความร่วมสมัยเพื่อให้เข้ากับบริบทของเวทีมิสแกรนด์ไทยแลนด์ได้อย่างสมบูรณ์แบบ ประยุกต์ใช้อัตลักษณ์ของจังหวัดระนองที่มีความโดดเด่น ซึ่งแนวคิดและที่มาของชุดไข่มุกโดยเป็นการผสมผสานระหว่างไข่มุกและท้องทะเลที่เต็มไปด้วยเกลียวคลื่น นอกจากนี้ยังใช้ระบำตาลีกีปัส ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประเพณีของทางภาคใต้ เพื่อนำเสนอความเป็นภาคใต้ควบคู่กับชุด (Missgrandthailand, 2022) ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 เครื่องแต่งกาย ชุดไข่มุกอันดามัน ราชนิแห่งท้องทะเล มิสแกรนด์ระนอง 2022
ที่มา:

<https://www.facebook.com/missgrandthailand/photos/mgt49>

ปี 2023 เครื่องแต่งกาย ชุด บ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริน ได้นำเสนอเครื่องแต่งกายตามอัตลักษณ์ของ จังหวัดระนอง ที่แสดงบ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติของจังหวัดระนอง โดยได้รับแรงบันดาลใจ จากบ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริน ซึ่งเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงมาอย่างยาวนาน ของจังหวัดระนอง จนได้ถูกขนานนามว่าเป็นออนเซนแห่งแดนสยาม บ่อน้ำแร่ธรรมชาติที่สามารถรักษาโรค และฟื้นฟูสุขภาพได้ ตัวชุดจึงถูกออกแบบให้มีความโมเดิร์นร่วมสมัย ผสมผสานกับเทคนิคกลไกบนชุดสีเงิน ประกายฟ้า ที่สื่อให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์และความพริ้วไหวของสายน้ำ ที่คอยประโลมจิตใจของพี่น้องชาว จังหวัดระนองมาอย่างช้านาน ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 เครื่องแต่งกาย ชุดบ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริน มิสแกรนด์ระนอง 2023

ที่มา: https://www.facebook.com/photo.php?fbid=803087987851713&id=100044515566272&set=a.803080761185769&locale=da_DK

3. การออกแบบชุดประจำจังหวัดในการประกวดมิสแกรนด์จังหวัดระนอง เมืองค์ประกอบ 1) กระบวนการในการออกแบบ 2) การเลือกใช้ผ้า 3) องค์ประกอบการตกแต่งเครื่องประดับ 4) การนำเสนอชุด และ 5) นางงามทดลองสวมใส่ชุด ดังนั้นหลักการออกแบบเครื่องแต่งกายเราจำเป็นที่จะต้องดูองค์ประกอบ หลายอย่างในการสร้างสรรค์อีกด้วย ตั้งแต่ในเรื่องของการออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยเริ่มจากการออกแบบ ผ่านกระดาษ โดยเราจะต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้เส้น ชนิดผ้าที่จะใช้ สี ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากต่อการ ออกแบบเครื่องแต่งกาย เพราะองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ จะช่วยทำให้เครื่องแต่งกายมีความโดดเด่นและ สร้างจุดเด่นเมื่ออยู่บนเวทีการประกวดนั่นเอง สรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญในการออกแบบชุดประจำจังหวัดในการ ประกวดมิสแกรนด์จังหวัดระนองนั้น จำเป็นต้องผ่าน กระบวนการในการออกแบบไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้สี การเลือกผ้าในการตัดเย็บ ตลอดจนการตกแต่งเครื่องประดับให้ลงตัวและเหมาะสมกับชุด โดยผ่านกระบวนการ ประเมินและตัดสินใจร่วมกันของทีมงานแล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้ตรงตามอัตลักษณ์ของจังหวัดและเป็นไปตามที่

*****

เวทีการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์กำหนด ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อนำอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การดำเนินชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงโบราณวัตถุ โบราณสถาน สถานที่สำคัญ สถานที่ท่องเที่ยว พืชผัก สัตว์หรือสิ่งมีชีวิตที่มีชื่อเสียงของจังหวัดระนองมาบอกเล่าเรื่องราวผ่านเครื่องแต่งกายที่มีความสวยงามตระการตา ด้วยความตั้งใจสร้างสรรค์อย่างวิจิตรประณีตสวยงามจากผู้ออกแบบสู่สายตาประชาชนเพื่อให้รู้จักจังหวัดระนองและอยากมาท่องเที่ยวในจังหวัดมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

1. การพัฒนาการการออกแบบชุดประจำจังหวัดตามอัตลักษณ์ของจังหวัดระนอง ถูกกำหนดด้วย ทรัพยากรและวัฒนธรรมที่ถูกจำกัด และพบได้ทั่วไปในจังหวัดอื่นๆ เช่น น้ำตก ทะเล จังหวัดระนองมีทะเลที่งดงามขึ้นชื่อเรื่องไข่มุก มีบ่อน้ำพุร้อนที่ขึ้นชื่อ และธรรมชาติที่สวยงาม การพัฒนาการการออกแบบชุดประจำจังหวัดตั้งแต่ปี 2017 – 2023 แต่ละปีมีการจัดทำชุดประจำจังหวัดเพื่อให้นางงามได้ใส่ไปประกวดในระดับประเทศอย่างจริงจัง โดยมีการพัฒนาแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนการนำเอาคำขวัญประจำจังหวัด มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนัย เรียบสกุล (2558) ในการศึกษา “วิวัฒนาการชุดประจำชาติไทยบนเวทีประกวดนางงามจักรวาล ระหว่างปี 2547 – 2553” เสนอว่าการแต่งกายเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ และสำคัญมากยิ่งขึ้นเมื่อต้องแต่งกายไปร่วมงานและนำเสนอความเป็นชาติ การออกแบบและตัดเย็บชุดประจำชาติ สำหรับการประกวดนางงามระดับนานาชาติ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่แต่ละประเทศให้ความสำคัญอย่างมาก ประเทศไทยเป็นอีกประเทศที่พยายามออกแบบสร้างสรรค์ให้โดดเด่นเหมาะสมกับการประกวดสาวงามและถูกต้องมากที่สุดตามวัฒนธรรมและประเพณีของไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมนาถ ธนลักษณ์ณี (2560) เรื่อง พัฒนาการชุดประจำชาติของนางงามไทยในการประกวดนางงามจักรวาล การนำเสนอชุด การเลือกใช้ผ้า วัสดุที่นำมาตัดเย็บล้วนถูกปรับเปลี่ยนไปตามกระแสแฟชั่นโลก มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา หากมองจากชุดที่ได้รางวัลแล้ว ถือได้ว่าเป็นการแสดงออกทางวัฒนธรรมไทยรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ในลักษณะนี้จะเห็นได้ว่าการหยิบยกเอาอัตลักษณ์ความเป็นไทยมาประยุกต์ให้เข้ากับยุคสมัยเพื่อใช้ในการออกแบบชุดประจำชาติขึ้นมานั้น เป็นไปในแนวทางเดียวกับการหยิบยกเอาอัตลักษณ์ภายในท้องถิ่นมาผสมผสานให้เกิดความทันสมัย และสร้างสรรค์ขึ้นมาเป็นผลงานชุดประจำจังหวัดในการประกวดมิสแกรนด์ขึ้นมา และชุดที่ได้รับรางวัลก็ล้วนเป็นชุดที่สื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นพร้อมทั้งอัตลักษณ์ความเป็นไทยได้พร้อมๆ กัน

2. การออกแบบชุดประจำจังหวัดในการประกวดมิสแกรนด์จังหวัดระนอง เพื่อนำอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การดำเนินชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงโบราณวัตถุ โบราณสถาน สถานที่สำคัญ สถานที่ท่องเที่ยว ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดระนองมาบอกเล่าเรื่องราวผ่านเครื่องแต่งกายที่มีความสวยงามตระการตา ด้วยความตั้งใจสร้างสรรค์อย่างวิจิตรประณีตสวยงามจากผู้ออกแบบ ตั้งแต่การศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมของแต่ละจังหวัดเพื่อสร้างสรรค์ผลงานให้บอกถึง อัตลักษณ์ของจังหวัดระนอง ที่แฝงไป

ด้วยเอกลักษณ์ของความเป็นไทยสู่สากล ซึ่งมีองค์ประกอบ 1) กระบวนการในการออกแบบ 2) การเลือกใช้ผ้า 3) องค์ประกอบการตกแต่งเครื่องประดับ 4) การนำเสนอชุด และ 5) นางงามทดลองสวมใส่ชุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติกานต์ สุทธิวงษ์ และศุภกร สุวรรณวัจน์ (2559) วิจัยเรื่อง การออกแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจก สำหรับสร้างสรรค์แฟชั่นร่วมสมัย จากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย พบว่าการออกแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจกจากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย นับเป็นศิลปะพื้นบ้าน ที่มีลวดลาย สีสัน สวยงาม ประณีต ทั้งลายหลักและลายประกอบนั้น ล้วนมีแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติและสิ่งรอบตัว ในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เข้ากับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่นนกหรือหงส์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญที่ปรากฏอยู่ในศิลปะผ้าทอพื้นบ้านในภาคเหนือของไทยเป็นส่วนใหญ่ ก็มีปรากฏมากในผ้าทอมือของลาวสิบสองปันนาและในหมู่พวกคนไทในเวียดนามในสถาปัตยกรรมล้านนาและล้านช้างก็พบนกหรือหงส์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประดับอยู่บนหลังคาโบสถ์ คู่กับสัญลักษณ์นาค หรือบางแห่งก็มีแต่หงส์ประดับอยู่ตามจุดต่าง ๆ ในวัดในสิบสองปันนา สัญลักษณ์นกหรือหงส์หรือนกยูง จะปรากฏอยู่ทั่วไปทั้งในจิตรกรรม สถาปัตยกรรม และบนผืนผ้า นอกจากนี้ลวดลายก็ยังคงความหมายของภูมิปัญญาลายผ้าตีนจก รวมถึงสีสัน และความเหมาะสมของวัสดุผ้าจากลายพิมพ์ผ้าตีนจกแบบดั้งเดิมและลายพิมพ์ผ้าตีนจกประยุกต์เพื่อนำมาสร้างสรรค์เป็นรูปแบบแฟชั่นให้ร่วมสมัยแต่ยังคงไว้ซึ่งการอนุรักษ์ภูมิปัญญาลายผ้าตีนจกไทยพวน จังหวัดสุโขทัย และยังสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้หลายกลุ่ม จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรม ซึ่งในกรณีนี้คือนกหรือหงส์ ได้มีการปรากฏตัวอยู่ในงานของทางภาคเหนือของไทยและหมู่คนไทในเวียดนาม นับว่าเป็นการที่วัฒนธรรมได้ถูกเผยแพร่และมีอิทธิพลต่อกันและกัน แต่ก็ยังคงความหมายของอัตลักษณ์ของท้องถิ่นเดิมเอาไว้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความต้องการที่จะนำเสนอชุดประจำจังหวัดที่มีแรงบันดาลใจในการออกแบบจากอัตลักษณ์ภายในท้องถิ่นของจังหวัดระนอง ไม่ว่าจะเป็นด้านของประวัติศาสตร์ ความเป็นมา ศาสนา วิถีชีวิต ตลอดจนศิลปะ วัฒนธรรม และความเชื่อของผู้คน แล้วจึงนำมาสร้างสรรค์ให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้นและเข้าถึงผู้ชมได้เป็นวงกว้างมากขึ้นบนเวทีการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ranade, P. (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “Design Education: Strategic Design Process and Publication Design on Thai Costume” ซึ่งเมื่อเราแปลเป็นไทยก็คือ “การศึกษาการออกแบบ: กระบวนการออกแบบเชิงกลยุทธ์และการออกแบบสิ่งพิมพ์ในชุดไทย” ซึ่งเป็นการวิจัยที่จะพูดถึงการออกแบบลวดลายไทยลงบนเครื่องแต่งกาย ซึ่งเป็นลวดลายไทยที่เราจะพบได้ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น บานประตูวัดหรือวัง หรือจะเป็นตุลารัตนน้ำ ซึ่งเครื่องแบบที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นเครื่องแต่งกายในแบรนด์ที่ชื่อว่า “ไทยพัตรา” นั่นเอง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

1.1 ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดและสร้างสรรค์รูปแบบของกิจกรรมการประกวดนางงามได้ อาทิ เพิ่มรางวัลด้านบุคลิกภาพ รางวัลด้านอัตลักษณ์ท้องถิ่นรางวัลชุดประจำชาติส่งเสริม

*****

วัฒนธรรม รางวัลแนะนำด้วยยอดเยี่ยม ทั้งนี้จะส่งผลให้กิจกรรมการประกวดมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมบทบาท
ความเป็นผู้หญิง

1.2 ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์เพื่อสร้างเป็นเกณฑ์ในการตัดสินการประกวดนางงาม ทั้ง
ระดับจังหวัด และการประกวดระดับประเทศได้ ซึ่งการกำหนดเกณฑ์การตัดสินมาจากการวิจัยในประเด็น
ความงามในแบบมิสแกรนด์ไทยแลนด์ เช่น สร้างเกณฑ์การประเมินผลด้วยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ลักษณะทาง
กายภาพ บุคลิกภาพ ทักษะการเต้น การแต่งกาย และคุณลักษณะเฉพาะตัว

1.3 ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาเครื่องแต่งกายนางงามในปี
ต่อไปที่มีการประกวดได้

1.4 ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นคู่มือในการเตรียมความพร้อม สำหรับผู้เข้าประกวดที่กำลังเข้า
ร่วมการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ เพราะผลการวิจัยระบุถึงความงามในแบบมิสแกรนด์ไทยแลนด์ที่ผู้เข้า
ประกวดควรจะมี ทั้งนี้ในผลการวิจัยยังปรากฏความต้องการของกองประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้
เข้าประกวดควรจะมีเตรียมความพร้อม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มผู้รับสารหรือกลุ่มผู้ชมการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ เพราะเป็น
กลุ่มที่ได้รับสารจากผู้เข้าประกวดและจากกิจกรรมการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์

2.2. ควรทำการศึกษาเทปบันทึกภาพกิจกรรมการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์เพื่อเปรียบเทียบ
และวิเคราะห์อัตลักษณ์ความงามการเคลื่อนไหวของอัตลักษณ์ความงามที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการประกวดมิสแกร
นด์ไทยแลนด์

2.3. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มผู้ชมการประกวดที่มีต่อการสื่อสารอัตลักษณ์
ความงามจากผู้เข้าประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์

บรรณานุกรม

ณัฐนา นวลยัง. (2560). เครื่องแต่งกายที่เป็นสัญลักษณ์ในงานทัศนศิลป์ไทยตั้งแต่ปี พ. ศ. 2544–

2557. เข้าถึงได้จาก Veridian E-Journal, Silpakorn University: <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/download/109065/85907>.

ณัฐชยกานต์ ปากหวาน. (2560). วาทกรรมเสริมดวง : อำนาจในการรับมือกับความกดดันในอาชีพนักแสดง
กรณีศึกษานักแสดงละครโทรทัศน์ในสังคมไทยปัจจุบัน. ศิลปศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ดนัย เรียบสกุล. (2558). วิวัฒนาการชุดประจำชาติไทยบนเวทีประกวดนางงามจักรวาล ระหว่างปี 2547–

2553. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยนเรศวร. เข้าถึงจาก

http://archmis.arch.nu.ac.th/arch_ajnu/journal/article_file/article_21.pdf. เมื่อวันที่ 11
พฤษภาคม 2561.

*****

พัชรพร จันทประดิษฐ์. (2563). แนวคิดการออกแบบเครื่องแต่งกายตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น.

Bangkokbiznews.com. สืบค้นเมื่อ 22 September 2020.

เมนาถ ธนลักษณ์ณี. (2561). พัฒนาการชุดประจำชาติของนางงามไทยในการประกวดนางงามจักรวาล, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Pranita Ranade. (2016). **Design Education: Strategic Design Process and Publication Design on Thai Costume** [การศึกษาการออกแบบ : กระบวนการออกแบบเชิงกลยุทธ์และการออกแบบสิ่งพิมพ์ในชุดไทย]. *The International Journal Of Humanities & Social Studies*. 4(4). 129-143.

เว็บไซต์

<https://www.ladyissue.com/89009>

<https://www.pinterest.es/pin/653092383450329611/>

<https://www.naewna.com/entertain/425765>

<https://www.facebook.com/missgrandthailand/photos/mgt49>

<https://www.facebook.com/missgrandthailand/photos/mgt49>

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=803087987851713&id=100044515566272&set=a.803080761185769&locale=da_DK